

AB 3-1121

Förslag
till

Mörby-Båglan torrlägningsföretag
Ströpsta hemgärde torrlägningsföretag

i Turinge socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1944 av
Nils Risberg
Statens lantbruksingeniör.

L. H. Klar

KOSTNADSFÖR EIJNINGSLÄNGD

Fastighet	Registreringsnummer	Mantal	Ägares namn
Ströpsk hemgårde förläggningsskiftet			
Ströpsk	3 ³²	1.046	Hans Brattbom
Ströby - Bågplan förläggningsskiftet			
Ströpsk	3 ³²	1.046	Hans Brattbom
"	3 ⁵⁴	0.069	Gunnar Lundholm
Ströby	5 ¹	4.979	Hjalmar Nilsson
"	5 ³	arst.	Lutz Maj och Krom
"	5 ³	arst.	" "
"	3 ³	0.084	Hartin Lindersson, Allander
Skälby	1 ¹⁰	0.021	Desamra
Ströby	1 ⁵	0.020	Desamra
			Summa

E i s ö k a n d e	Värde		Värde		Förbätt-		Deltager i kostnaden					
	före		efter		rings-		med	för torr-		för förrätt-		
	företaget		företaget		värde			läggningen		ningen		
								med		med		
	kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	cent	kr.	öre	kr.	öre	
	6015	75	7481	25	1465	50	100.00	910	-	76	01	
								9.81				
	7563	-	10048	50	2485	50	27.14	2271	62	189	67	
	1208	60	2304	25	1095	65	11.96	1001	05	83	58	
	3027	50	4991	-	1963	50	21.44	1794	53	149	84	
	2208	53	3075	85	867	32	9.47	792	64	66	18	
	1783	30	2672	70	889	40	9.71	812	73	67	86	
	2536	20	4010	50	1474	30	16.10	1347	57	112	52	
	520	40	761	60	241	20	2.63	220	13	18	38	
	70	20	212	-	141	80	1.55	129	73	10	83	
	18917	73	28076	40	9158	67	100.00	8370	-	774	87	

All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av företaget uppkommande jordförbättring.

Ströpska den 26 oktober 1914

Statens lantbruksingenjör.

U t l å t a n d e.

Synemännens utlåtande rörande

förbättrad utdikning av tvenne avdikningsområden omfattande mark tillhörande Mörby, Skälby och Ströpsta i Turinge socken och Stockholms län, avgivet vid sådan syneförrättning som omförmäles i vattenlagen 10 kap. 32 och följande paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområden äro belägna omkring 3.5 km. sydost om Turinge kyrka. Å bifogade översiktskarta hava avdikningsområdena markerats med gul färg varjämte även nederbördsområdenas yttergränser markerats med en blå linje. Avdikningsområdena utgöras av såväl odlad som ej odlad jord och omfatta en areal av sammanlagt 60,90 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdena tillhöra Norrströms vatten-system samt det enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922 med n:r 61 betecknade nederbördsområdet.

Förordnande.

Genom länsstyrelsens förordnande av den 14 februari 1944 erhö11 undertecknad i uppdrag att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättnings-sökandenas vid undersökningen och vid sammanträdet i ärendet föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att förrättningen skall uppdelas i två samfälligheter eller företag, av vilka det östra skall betraktas som vattenavledning och det västra som dikning. Jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skola företagen benämnas Mörby-Båglan torrlägningsföretag och Ströpsta hemgårde torrlägningsföretag.

Hinder mot företagen.

Företagen beröra ej något av de förhållanden, som omförmälas i vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättnings handläggning eller företagens utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Sökandena äga all i företagen ingående mark.

Samfälligheternas omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i samfälligheterna ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. För samfälligheternas torrläggning föreslås upptagande av de avlopp, vilka å kartan betecknats dels med bokstäver dels med tvenne jämnlöpande röda linjer för öppen ledning och en tjockare röda linje för täckt ledning.

Broar.

I kostnadsförslaget för Mörby-Båglan torrlägningsföretag har upptagits den bro som skall ombyggas på grund av företagets utförande. Kostnaden för brons ombyggnad har upptagits i företagets torrlägningskostnad. Bron skall ombyggas på sätt särskild förslagsritning utvisar.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvat-tenytan i respektive avlopp, hava de olika avdikningsområdena blivit kartlagda och nätavvägda samt begränsade medels en kurva belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för ^{k/}mar belägen på längre avstånd från avloppen tillagts er-

forderligt fall. Åker har betecknats med gul, odlingsmark med grön, kärr med grå, skog med röd samt vattensamling med blå färg. Blå siffror angiva markens höjdläge över förrättnings jämförelseplan.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnader-
nas fördelning lämpligen kunnat träffas har ägogradering varit
nödvändig och har densamma verkställt efter följande grunder.

Genom borrhning har jordens värde med hänsyn till
dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning
av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje
ägofigur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt
torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden (bil. M).
För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än full torrläggningshöjd
över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torr-
lagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan
grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,5 meter
över nyssnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d. v. s.
de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan
angivna höjdläge, ansetts hava torrläggningsgraden 0 d. v. s. deras

blivande värde efter företagens utförande är ur torrläggningssyn-
punkt lika med 0. För sådan jord, som är belägen på sådant av-
stånd från avloppen att för dess torrläggning erfordras kostnad
för upptagande av fler avlopp än de i dessa samfälligheter före-
slagna har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställt.
Det blivande värdet finnes infört för såväl fullt torrlagda som
icke fullt torrlagda ägofigurer i kolumn 13 av värderingslängden.

Vid beräkning av nuvarande värdet har all mark
belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande
skick värdelös medan mark belägen ovan den i momentet angående
"Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt
redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagens
utförande vinner någon förbättring. Markens nuvarande värde
är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsätt-
ning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den
försumpande vattenytan i avloppen, samt erhålles genom multi-
plicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett
procenttal, som beror på respektive figurers höjdläge över sag-
da vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar in-
förda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess ytinnehåll beräknade och införda.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppens utvidgning samt för intrång genom jordupplag föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan ej skall utgå.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ej heller utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes

meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap., vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagens fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning hava särskild utredning och särskilda tabeller häröver upprättats, vilka bilagts detta utlåtande (bil. N 1-3), varför här hänvisas till nämnda handlingar. Förrättningen har uppdelats i två företag, vilka vardera betraktats som en avdelning. I tabellerna har angivits att samtliga delägare äro sökande till företagen. All deltaganskyldighet är grundad endast på värdet av den åtnad som vinnes genom av företagen uppkommande jordförbättring.

Synekostnaderna skola förskjutas av intressenterna

och förfalla till betalning omedelbart. För kostnadernas slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetenas utförande samt för kontrollering av desamma finnas ett flertal fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningarna närmare framgå. De skolanoga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall sten, varå fixpunkt utsatts, borttagas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i 13 kap. 14 § vattenlagen.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synemännen skäligen medgiva tillstånd till de båda företagens utförande.

Företagen skola, om någon deltagare önskar fullborda desamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och få börjas efter den 1 januari 1945 och skola vara

fullbordade före den 1 november 1950. Hava arbete inom respekt-

tive företag icke bragts till slut inom föreskriven tid vare frågan om det icke färdiga företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom arbetenas inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med arbetenas fullbordande på högst tio år.

Då ingen deltagare inom Mörby-Båglan torrlägningsföretag framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikenningen komma arbetena att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för Mörby-Båglan torrlägningsföretag utses en styrelse.

Val av styrelse skall anmälas till länsstyrelsen. Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till länsstyrelsen. Jämlikt vattenlagen 3 kap. 21 § är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos länsstyrelsen må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl vid deras första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtionde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Avsyhing.

Sedan arbetet inom de olika företagen blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande statens lantbruksingenjör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

För vardera av företagen gäller att de inom de samma aföreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning sålunda skall företagas. Kostna-

derna skola fördelas efter samma grund som inom respektive företag gäller för kostnadernas fördelning för avloppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Underhållet av den nyuppförda bron inom Mörby-Båglan torrlägningsföretag skall bekostas av den eller de som förut haft sig denna skyldighet ålagd.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor företagas eller tålas och skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Härvid iaktages att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs eventuella nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer, att denna skadas avhjälpande skall åligga den jordägare å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda betraktas som underhållskostnad.

Företagens förhållande till järnväg.

Då såväl Mörby-Båglan torrlägningsföretag som Ströpsta hemgärde torrlägningsföretag korsar Statens Järnvägars banvall har kopia av förslaget i denna del översänts till vederbörande distriktsförvaltning med anhållan om yttrande enligt vattenlagen kap. 10 § 52. I skrivelse den 25 oktober 1944 (bil. G) har distriktschefen meddelat att intet är att erinra mot de föreslagna åtgärderna.

Vid uppgrävning av avloppet norr om banvallen inom Ströpsta hemgärde torrlägningsföretag skall iakttagas att all breddning av avloppet skall utföras å den från banvallen vända sidan.

Vattenmängd.

Med hänsyn till de olika nederbördsområdenas beskaffenhet har maximiavrinningen beräknats till 150 liter pr. sek. och km² och medelavrinningen till 15 liter pr. sek. och km².

Nederbördsområde.

Nederbördsområdet har uttagits dels genom besiktning å marken dels med tillhjälp av ovannämnda översikts-

karta och har beräknats

vid punkt B till	4,45 km ²
" " C "	1,8 "
" " D "	0,44 "
" " E "	0,06 "
" " F "	2,75 "
" " H "	0,69 "

Maximi- och medelvattenmängderna skulle sålunda bli

	Max.	Medel
vid punkt B	0.667 m ³ /sek.	0.07 m ³ /sek.
" " C	0.270 " "	0.03 " "
" " D	0.066 " "	0.006 " "
" " E	9 l/sek.	0.9 l/sek.
" " F	0.41 m ³ /sek.	0.04 m ³ /sek.
" " H	0.104 " "	0.01 " "

Beträffande de särskilda företagen gälla följande:

Mörby-Båglan torrlägningsföretag.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. För områdets avdikning föreslås upptagande av

ett huvudavlopp å kartan betecknat med A-B. Vid punkt B delar sig huvudavloppet i en gren mot väster och en mot öster. Den västra grenen går fram mot gränsen mellan Mörby och Ströpsta där den cirka 50 meter innan gränsen vid punkt C delar sig i två grenar, en mot söder till den punkt som å kartan markerats med I samt en mot norr, vilken vid punkt 12+30 viker av mot väster för att i västnordlig riktning fortsätta över Ströpsta 3³² till den punkt, som å kartan betecknats med D. Den östra grenen från punkt B omfattar upprensning av det nuvarande avloppsdiket i gränsen mellan Mörby och Skälby fram till den punkt som å kartan betecknats med F där avloppet viker mot norr över mark tillhörande Mörby 3³ fram till rågången mellan Mörby 3³ och Mörby 5³ fram till den punkt i samma rågång som betecknats med H.

Nuvarande och blivande värdet samt förbättringsvärdet.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom samfällighetens torrläggning omfattar en areal av sammanlagt 55,82 hektar:

Dess blivande värde utgör	28.076,40 kronor
" nuvarande " "	<u>18.917,73 "</u>
Förbättringsvärde sålunda	9.158,67 "

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till länsstyrelsen erläggas en avgift av 1,50 kronor för tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnas organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värdeökningen uppgår till 9.158,67 kronor skall till länsstyrelsen erläggas ett belopp av 13,73 kronor och skall bestyrkt avskrift av denna bestämmelse tillställas länsstyrelsen. Vattendomstolsavgiften skall erläggas så snart utlåandet vunnit laga kraft.

Ströpsta hemgärde torrlägningsföretag

I denna samfällighet ingår upptagandet av det å kartan med D-E betecknade avloppsdiket. Å sträckan 19+62-E föreskrives täckt ledning av 6" tegelrör mellan punkterna 19+62-21+40 med en minsta bottenlutning av 5.7:1000 samt av 4" tegelrör mellan punkterna 21+40-E med en bottenlutning av 19.7:1000.

Vid punkt 19+62 inlägges s.k. trumöga.

Vid punkt E. anordnas stensil.

Nuvarande och blivande värdet samt förbättringsvärdet.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom samfällighetens torrläggning omfattar en areal av sammanlagt 5,08 hektar.

Dess blivande värde utgör 7.481,25 kronor

" nuvarande " " 6.015,75 "

Förbättringsvärde sålunda 1.465,50 "

Vattendomstolsavgift.

Då vattendomstolsavgiften för detta företag skulle uppgå till lägre belopp än 10 kronor skall dylik avgift ej utgå.

För båda företagen gälla:

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständig upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till Vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden besvär inlämnats till vattendomstolen.

Ströpsta den 26 oktober 1944.

L. Österberg

Statens lantbruksingenjör.

*Arvid Hallberg Enne Sundahl
Bistående gode män*

Att besvär icke blivit inom den i 11 kap.

85 § vattenlagen föreskrivna tid hos Vattendomstolen anförda över den syneförrättning, vid vilken förestående utlåtande avgivits; betygar Stockholm i Öster-

bygdens vattendomstols kansli den 22 januari 1945.

Ex officio:

ortet Godel 2/10/47

30339
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
15 NOV. 1946

R a p p o r t

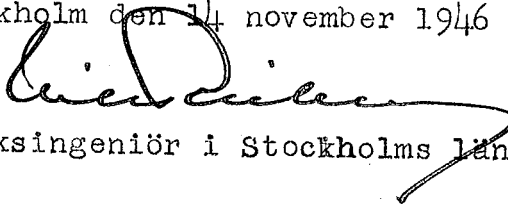
vid av 1:ste assistenten Bertil Almgren den 8 november 1946 verkställd avsyning av Mörby-Bälans^g torrlägningsföretag och Ströpsta-hemgårde torrlägningsföretag i Turinge socken och Stockholms län har befunnits att Mörby-Bälans^g torrlägningsföretag utförts i överensstämmelse med det vid syneförrättningen den 26 oktober 1944 av lantbruksingeniör Nils Risberg upprättade förslaget.

Ströpsta-hemgårde torrlägningsföretag har även utförts i överensstämmelse med det vid syneförrättningen den 26 oktober 1944 av lantbruksingeniör Nils Risberg upprättade förslaget med det tillägg att sträckorna 16+50-17+53 och 17+69-19+62 utförts som täckt ledning med 9" cementrör. Inspektionsbrunnar hava anordnats vid 18+50 och 20+32, bottenlutningen för sträckan 17+69-19+62 är c:a 0,5:1000 samt bottenhöjden vid punkt 19+62 +7,26.

På grund av denna åtgärd har kostnaden för företagets utförande blivit större än den kostnad som beräknats vid arbetsplanens fastställande.

Företagen kan tillstyrkas till godkännande.

Stockholm den 14 november 1946

Lantbruksingeniör i Stockholms län.

1 Bertil Almgren

17/2 45